

Plan för utbildning

Introduktionsprogrammen i
Östhammars kommun

Utbildningsplan för introduktionsprogrammen i Östhammars kommun

Introduktionsprogrammen (IM) finns på Bruksgymnasiet i Gimo. De fyra introduktionsprogrammen är:

- Programinriktat val IMV
- Yrkesintroduktion IMY
- Individuellt alternativ IMA
- Språkin introduktion IMS

Målgrupp

Introduktionsprogrammen vänder sig till de elever:

- som har slutbetyg från grundskolan, men som inte är behöriga till nationellt program.
- som kan påbörja utbildningen senast vårterminen det år de fyller 20 år.

Programmen har sin grund i en tydlig individualisering, med studierna flexibelt organiserade utifrån elevens förutsättningar och kunskapsutveckling, så att elevens utbildningsmål nås. Utbildningen syftar till förberedelser till nationellt program, annat introduktionsprogram, annan utbildning eller etablering på arbetsmarknaden.

Samverkan med grundskolan

Möten mellan Östhammars kommuns studie- och yrkesvägledare sker kontinuerligt under läsåret. Dessutom sker andra regelbundna professionsträffar mellan de kommunala skolornas elevhälsoteam. Enskilda möten med elever i åk 9 som kan vara aktuella för individuellt alternativ (IMA) och språkin introduktion (IMS) samt vårdnadshavare sker under vårterminen årskurs 9. Studie- och yrkesvägledare ansvarar för träffarna ihop med professioner från elevhälsa. En särskild överlämning sker mellan skola och elevhälsa från grundskola till gymnasiet inför läsårsstart. Omdömen från grundskolan för elever som påbörjar introduktionsprogram ska vara gymnasiet tillhanda vid läsårsstart. Vid behov kan blivande elever kontakta Bruksgymnasiets SYV för att boka in studiebesök på IM i syfte att stödja en bra övergång. Under höstterminen genomförs även gymnasiedag för elever i åk 9 och då är det även möjligt att besöka och få information om IMA och IMS.

Samverkan med gymnasiet

En särskild överlämning sker mellan introduktionsprogram och skolans nationella program i samband med läsårsstart. Undervisande lärare och mentorer på introduktionsprogrammen står till förfogande ifall behov av ytterligare handledning kring enskilda elever framkommer under studietiden.

Innehåll och tid

Utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier, dvs. 23 timmars undervisning i veckan¹. Utbildningen kan göras mindre omfattande i överenskommelse med elev och vårdnadshavare om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl och anser att det är förenligt med utbildningens syfte. Eftersom introduktionsprogrammen har olika syften ska innehållet i utbildningen utformas utifrån elevens behov och i linje med planen för utbildningen. Detta preciseras i elevens individuella studieplan. Utbildningen kan bestå av grundskolekurser, gymnasieämnesnivåer eller delar av gymnasieämnesnivåer från nationella program, praktik, arbetsplatsförlagt lärande samt andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling, utifrån elevens behov, förutsättningar och utbildningsmål. När den enskilde elevens utbildningsmål har uppnåtts ska eleven ges möjlighet att övergå till annan utbildning, t.ex. annat introduktionsprogram, nationellt program, vuxenutbildning, folkhögskola eller till arbetsmarknaden.

Eleven ska erbjudas kontinuerlig information och vägledning under hela studietiden kring sitt framtida studie- och yrkesval.

Individuell studieplan

Den individuella studieplanen har en särskilt viktig funktion för elever på introduktionsprogrammen, eftersom det saknas nationellt fastställda programstrukturer och examensmål. Studieplanen ska finnas registrerad senast en månad efter skolstart och utifrån den enskilde eleven innehålla uppgifter om:

- Utbildningsmål och längd
- Studieväg
- Grundskoleämnen
- Gymnasiekurser och/eller del av gymnasiekurser
- Praktik och/eller arbetsplatsförlagt lärande (apl)
- Andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling

Den individuella studieplanen ska upprättas i samverkan med eleven. Uppföljning, utvärdering och eventuell revidering ska göras minst en gång per termin.

¹17 kapitlet 6-7 §§ skollagen och 4 kapitlet 22 § gymnasieförordningen samt proposition 2017/18:183 En gymnasieutbildning för alla, sidan 144-145.

Syfte och studievägs-koder

Blivande elever ska redan vid ansökan till ett introduktionsprogram uppge vilken studievägs-kod utbildningen avser. Studievägs-koderna visar syftet med utbildningen, om utbildningen är inriktad mot ett nationellt program, mot annan utbildning eller förberedelse för arbetslivet².

Studievägs-koden kan ändras under elevens utbildning, om målet med utbildningen ändras, eller om eleven byter inriktning. Samtliga studievägar inom introduktionsprogrammen på Bruksgymnasiet förutom programinriktat val, utformas utifrån enskild elev. *Mer information om det här finns under respektive programbeskrivning.* På Bruksgymnasiet finns följande studievägs-koder:

- **Programinriktat val mot gymnasieprogram** (mot fordon och transport – IMVFTG, mot försäljning och service – IMVFSG, mot restaurang och livsmedel – IMRLG och mot vård och omsorg – IMVVOG)
- **Yrkesintroduktion mot jobb** (fordon och transport – IMYFTJ, försäljning och service – IMYFSJ, restaurang och livsmedel – IMYRLJ, vård och omsorg – IMYVOJ)
- **Individuellt alternativ mot fortsatt utbildning** (IMA00U)
- **Individuellt alternativ mot yrkesintroduktion** (IMA00Y)
- **Individuellt alternativ mot jobb** (IMA00J)
- **Språkin introduktion mot gymnasieprogram** (IMS00G)
- **Språkin introduktion mot annan utbildning** (IMS00U)

Dokumentation efter introduktionsprogram

Efter avslutad gymnasieutbildning på ett introduktionsprogram ska rektor utfärda ett *gymnasieintyg* som visar vilken utbildning eleven fått. Av intyget ska framgå:

- vilken studieväg som intyget avser
- vilka kurser och delar av kurser som eleven har läst
- antal gymnasiepoäng som varje kurs omfattat
- betyg som eleven fått eller det centrala innehållet om betyg inte har kunnat sättas
- apl eller praktik
- övriga insatser som varit gynnsamma för elevens kunskapsutveckling

² 17 kap. 3 § skollagen

Programbeskrivningar

Programinriktat val (IMV)

Behörighet

Programinriktat val (IMV) syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och ska så snart som möjligt kunna antas till det nationella programmet. Programinriktat val står öppet för ungdomar som inte har alla de godkända betyg som krävs för behörighet till ett visst nationellt program men från grundskolan har godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk och:

- i engelska **och** matematik samt i minst tre andra ämnen, eller
- i engelska **eller** matematik samt i minst fyra andra ämnen.

På Bruksgymnasiet är utbildningen sökbar via gymnasieantagningen mot följande yrkesprogram: fordons- och transportprogrammet, försäljnings- och serviceprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet.

Studievägskoderna kopplade till dessa är: mot fordon och transport – IMVFTG, mot försäljning och service – IMVFSG, mot restaurang och livsmedel – IMRLG och mot vård och omsorg – IMVVOG.

Utbildningens syfte

Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet.

Utbildningens längd

Utgångspunkten är att det ska vara möjligt för eleven att bli behörig till ett nationellt program inom ett år.

Utbildningens struktur, upplägg och innehåll

Programinriktat val ska innehålla de grundskoleämnen som saknas för behörighet till det valda programmet. Eleven läser i övrigt gymnasiekurser och gymnasiegemensamma ämnen integrerat med de elever som går det nationella program som utbildningen är inriktad mot. Utformningen konkretiseras i den individuella studieplanen.

Uppföljning av elevens utbildning

Huvudmannen ansvarar för att elevens utbildning följs upp systematiskt mot utbildningsmål i den individuella studieplanen. Planen följs upp och revideras utifrån hur studierna utvecklas. I detta arbete har studie- och yrkesvägledare, programrektor, elevhälsa, programlag och framför allt elevens mentor en central roll. Uppföljning av elevers studier sker i samband med klasskonferenserna en gång per termin. Tillfällen att diskutera och följa upp elevers studieplaner finns också på de veckomöten som sker med programlag, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och programrektor.

Yrkesintroduktion (IMY)

Behörighet som

Yrkesintroduktion vänder sig till ungdomar saknar godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Eleven får en yrkesinriktad utbildning för att kunna söka till ett yrkesprogram eller etablera sig på arbetsmarknaden. Om det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett nationellt yrkesprogram tas emot på yrkesintroduktion. Elever som tillhör målgruppen för anpassad gymnasieskola kan erbjudas yrkesintroduktion. Yrkesintroduktion erbjuds till elever efter individuell bedömning.

Utbildningens syfte

Yrkesintroduktion ska erbjuda en yrkesinriktad utbildning som underlättar för eleven att etablera sig på arbetsmarknaden, dvs. yrkesintroduktion mot jobb.

Arbetslivets behov

Skolans yrkesprogram samverkar med branschen och dess aktörer via en program- och apl-samordnare.

Inriktning

Yrkesintroduktion är individuellt utformad och har ämnesmässiga inriktningar mot fordons- och transportprogrammet, försäljnings- och serviceprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet och restaurang- och livsmedelsprogrammet.

Studievägs-koder kopplade till dessa är fordon och transport – IMYFTJ, försäljning och service – IMYFSJ, restaurang och livsmedel – IMYRLJ, vård och omsorg – IMYVOJ.

Utbildningens struktur, upplägg och innehåll

Yrkesintroduktion utformas för varje enskild elev. Elevens upplägg och individuella studieplan fastställs i början på utbildningen i ett möte tillsammans med studie- och yrkesvägledare och specialpedagog. Kontinuerlig uppföljning och eventuell revidering av studieplanen sker minst en gång per termin i samband med klasskonferens och utvecklingssamtal, eller oftare vid behov.

Yrkesutbildning ska i huvudsak innehålla yrkesinriktad utbildning. Den får innehålla hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram. Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande eller praktik. Arbetsplatsförlagt lärande behöver dock inte förekomma i den omfattning som anges där. Hela utbildningen får skolförläggas om huvudmannen bedömer att särskilda skäl föreligger. Yrkesintroduktion får också innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen så som olika motivationshöjande insatser. Utbildningen konkretiseras i den individuella studieplanen.

Utbildningens längd

Utbildningens längd anpassas utifrån elevens förutsättningar, behov och utbildningsmål. Utbildningen kan pågå hela gymnasietiden och dokumenteras i den individuella studieplanen.

Uppföljning av elevens utbildning

Huvudmannen ansvarar för att elevens utbildning följs upp systematiskt mot utbildningsmål i den individuella studieplanen. Planen följs upp och revideras utifrån hur studierna utvecklas. I detta arbete har studie- och yrkesvägledare, programrektor, elevhälsa, programlag och framför allt elevens mentor en central roll. Uppföljning av elevers studier sker i samband med klasskonferenserna en gång per termin. Tillfällen att diskutera och följa upp elevers studieplaner finns också på de veckomöten som sker med programlag, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och programrektor.

Individuellt alternativ (IMA)

Behörighet

Individuellt alternativ vänder sig i första hand till ungdomar som inte är behöriga till ett nationellt yrkesprogram eller Programinriktat val (IMV) och som exempelvis har stora kunskapsbrister, studiesvårigheter, svag motivation och/eller som av olika anledningar haft en problematisk skolnärvaro.

Elever från anpassad grundskola kan erbjudas individuellt alternativ och yrkesintroduktion, men behöver inte erbjudas individuellt alternativ och yrkesintroduktion om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

En elev som är behörig till ett nationellt program kan endast om synnerliga skäl föreligger bli mottagen till individuellt alternativ. För en elev som följer ett nationellt program ska samtliga relevanta stödåtgärder ha övervägts innan huvudmannen avgör om det finns synnerliga skäl.

Utbildningens syfte

Individuellt alternativ ska förbereda eleven **för fortsatt utbildning** (yrkesintroduktion, programinriktat val, annat gymnasieprogram, vuxenutbildning eller folkhögskola) eller **mot jobb** (etablering på arbetsmarknaden). Studievägs-koder kopplade till Individuellt alternativ är följande:

- **Individuellt alternativ mot fortsatt utbildning** (IMA00U)
- **Individuellt alternativ mot jobb** (IMA00J)
- **Individuellt alternativ mot yrkesintroduktion** (IMA00Y)

Utbildningens längd

Utbildningens längd, ett till fyra år, anpassas utifrån elevens förutsättningar, behov och utbildningsmål.

Utbildningens struktur, upplägg och innehåll

Utbildning ges utifrån den enskilde elevens behov, förutsättningar och mål. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i och hela eller delar av gymnasieskolans kurser om eleven har förutsättningar att klara dem. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och utbildningsmål får ingå i utbildningen, så som olika motivationshöjande insatser, arbetsplatsförlagt lärande eller praktik. Utbildningen och utbildningens mål konkretiseras även i den individuella studieplanen. En precisering av utbildningens mål kopplat till upplägg finns i bilaga 1.

Utbildningen inleds med en introduktionsvecka där elevens förkunskaper, behov och mål ytterligare kartläggs. Elevens kunskapsutveckling ska fortlöpande bedömas för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning.

Anpassningar och särskilt stöd på Individuellt alternativ

Undervisningen på IMA sker i små grupper och i ett mindre antal hemklassrum. Kopplat till IMA finns elevcoacher som är involverade i både undervisning, rastaktiviteter och pedagogiska luncher. Arbetslaget runt eleverna arbetar tätt tillsammans. Undervisningens nivå och takt anpassas utifrån varje elevs förutsättningar. Utbildningen på IMA innehåller således i grunden många anpassningar. Personalen kopplad till IMA har veckovisa möten med representanter från elevhälsan där pedagogiska och psykosociala frågor behandlas. Närvarouppföljning och studieplansuppföljning sker varje vecka på mentorstiden.

Uppföljning av elevens utbildning

Huvudmannen ansvarar för att elevens utbildning följs upp systematiskt mot utbildningsmål i den individuella studieplanen. Planen följs upp och revideras utifrån hur studierna utvecklas. I detta arbete har studie- och yrkesvägledare, programrektor, elevhälsa, programlag och framför allt elevens mentor en central roll. Uppföljning av elevers studier sker i samband med klasskonferenserna en gång per termin. Tillfällen att diskutera och följa upp elevers studieplaner finns också på de veckomöten som sker med programlag, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och programrektor.

Språkintröduktion (IMS)

Behörighet

Språkintröduktion står öppen för ungdomar som nyligen har anlänt till Sverige och som inte har de godkända (eller validerade) betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program och som behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att gå vidare i gymnasieskolan eller annan utbildning. En elev anses vara nyanländ till och med fyra års skolgång i Sverige. Elevens bakgrund, skolerfarenheter, språk- och ämneskunskaper och eventuella yrkeserfarenheter ska kartläggas. Hemkommunen får också erbjuda språkintröduktion till elever som tillhör den anpassade gymnasieskolans målgrupp.

Utbildningens syfte

Språkintröduktion ska ge nyanlända elever en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning.

Studievägskoderna kopplade till dessa är: språkintröduktion mot gymnasieprogram (IMS00G) och språkintröduktion mot annan utbildning (IMS00U)

Utbildningens längd

Studietiden varierar mellan 1-4 år utifrån elevens bakgrund, ålder och progression.

Utbildningens struktur, upplägg och innehåll

Språkintröduktion ska innehålla undervisning i grundskoleämnet svenska som andraspråk. I övrigt ska språkintröduktion utformas utifrån den kartläggning som görs och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena och gymnasiekurser som eleven inte har godkända betyg i. I övrigt kan utbildningen innehålla andra insatser som gynnar elevens utveckling och utbildningsmål. Elevens kunskapsutveckling ska fortlöpande bedömas för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning.

Språkintröduktion utformas för enskild elev och konkretiseras i den individuella studieplanen. Eleven ges tidig och kontinuerlig studie- och yrkesvägledning och kunskap om det svenska skolsystemet, samhället och arbetsmarknaden.

Uppföljning av elevens utbildning

Huvudmannen ansvarar för att elevens utbildning följs upp systematiskt mot utbildningsmål i den individuella studieplanen. Planen följs upp och revideras utifrån hur studierna utvecklas. I detta arbete har studie- och yrkesvägledare, programrektor, elevhälsa, programlag och framförallt elevens mentor en central roll. Uppföljning av elevens studier sker i samband med klasskonferenserna en gång per termin. Tillfällen att diskutera och följa upp elevens studieplaner finns också på de veckomöten som sker med programlag, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och programrektor.

Bilaga 1

Utbildningsmål kopplade till utbildningsinnehåll på individuellt alternativ (IMA)

Eleverna på Bruksgymnasiets introduktionsprogram IMA har olika utbildningsmål, vilka preciseras i elevernas individuella studieplan. Innehållet i elevens utbildning planeras och utformas av lärare tillsammans med elevcoacher och mentorer på IMA, utifrån elevens utbildningsmål.

Översikt och förtydligande av utbildningsmål i ISP för elever på IMA

Skolvana och ökad närvaro

För elever med stor skolvana och problematisk skolfrånvaro är utbildningsmålet inledningsvis **skolvana, ökad närvaro och att hitta ett långsiktigt utbildningsmål**. Till de utbildningsmålen är nedanstående särskilda insatser kopplade och kan ingå i utbildningen.

- **Motivationshöjande insatser:** motiverande samtal enskilt och i grupp, personlig utveckling, social träning, omvärldskunskap, studiebesök, arbetsplatsbesök, estetisk verksamhet, fysisk aktivitet, idrott, studie- och yrkesvägledning, skapande träverkstad, grundläggande svetskunskaper och miljöpraktik.
- **Stöttande insatser:** uppsökande verksamhet, pedagogiska luncher, frukost, strukturstöd och samverkande insatser från elevhälsan.

Ämnesupplägg:

IMA – för skolvana	
Spår 1	SV, MA, ENG (grundskoleämnen) - anpassat schema
Spår 2	SV, MA, ENG + PREST-ämne (grundskoleämnen) + ev praktik
Vid progression	Ämnen och innehåll utökas och utbildningsmålet ändras. Även gymnasieämnen och delar av gymnasieämnen kan ingå.

Förberedelse för gymnasieprogram eller IMV

För elever med utbildningsmålet att **förbereda sig för ett nationellt gymnasieprogram eller Programinriktat val**, innehåller upplägget ämnen, insatser och omfattning som är gynnsamma för det ändamålet. Det innebär att eleven följer av skolan utformat utbildningsupplägg. Tyngdpunkten läggs vid grundskoleämnen där eleven saknar betyg, utifrån prioritering nedan:

IMA mot gymnasiet eller programinriktat val	
1-årsplan	MA, SVE, ENG, BI, SH, HI, RE, + valbart ämne (grundskoleämnen)
2-årsplan	År 1 - MA, SV, ENG, PREST-ämne*, RE eller BI (grundskoleämnen)
	År 2 – MA, SV, ENG, HI, SH, RE eller BI + valbara ämnen (grundskoleämnen)
Kan även ingå:	Gymnasieämnen eller delar av gymnasieämnen

Insatser, förutom grundskoleämnen som kan ingå, även för elever med utbildningsmålet mot ett gymnasieprogram eller IMV:

- **Motivationshöjande insatser:** motiverande samtal enskilt och i grupp, personlig utveckling, social träning, omvärldskunskap, studiebesök, arbetsplatsbesök, estetisk verksamhet, fysisk aktivitet, idrott, studie- och yrkesvägledning, skapande träverkstad, grundläggande svetskunskaper och miljöpraktik.
- **Stöttande insatser:** uppsökande verksamhet, pedagogiska luncher, frukost, strukturstöd och samverkande insatser från elevhälsan.

Förberedelse för yrkesintroduktion, mot jobb eller annan utbildning

För elever med utbildningsmålen **förberedelse för yrkesintroduktion, jobb eller annan utbildning** (exempelvis folkhögskola eller vuxenutbildning) innehåller upplägget ämnen och särskilda insatser som är gynnsamma för det ändamålet. Det innebär att eleven följer av skolan utformat utbildningsupplägg.

För elever med utbildningsmålet **förberedelse för yrkesintroduktion, mot jobb eller annan utbildning** kan grundskoleämnen där eleven saknar betyg ingå, enligt prioritering i tabellen nedan. Utöver det är praktik och yrkesämnen och delar av yrkesämnen viktigt utbildningsinnehåll för elever med utbildningsmålet **mot jobb eller yrkesintroduktion**.

IMA – flerårsplan mot jobb, yrkesintroduktion eller annan utbildning (3- eller 4-årsplan)	
År 1	SV, MA, ENG + Prest-ämne (grundskoleämnen)
År 2	SV, MA, ENG + Prest-ämne + praktik + valbart ämne (grundskoleämnen)
År ¾	SV, MA, ENG + Prest-ämne + praktik + valbart ämne + samhällsorientering (grundskoleämnen)

Insatser, förutom grundskoleämnen som kan ingå, även för elever med utbildningsmålen **mot yrkesintroduktion, jobb eller annan utbildning**:

- **Motivationshöjande insatser:** motiverande samtal enskilt och i grupp, personlig utveckling, social träning, omvärldskunskap, studiebesök, arbetsplatsbesök, estetisk verksamhet, fysisk aktivitet, idrott, studie- och yrkesvägledning, skapande träverkstad, grundläggande svetskunskaper och miljöpraktik.
- **Stöttande insatser:** uppsökande verksamhet, pedagogiska luncher, frukost, strukturstöd och samverkande insatser från elevhälsan.